

פרשת מצורע

נושא השבוע: מוציא שם רע

מה פרשה

- **דיני טיהור בסיום מחלת הצרעת** – כשהמצורע מבריא יש להביא שתי ציפורים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. ציפור אחת שוחטים אל כלי חרש בסמוך למקור מים חיים ואת הציפור החיה ושאר חומרי הטיהור טובלים בדם הציפור השחווטה, מזים על המיטהר שבע פעמים ומשלחים את הציפור החיה אל השדה. המיטהר מכבס את בגדיו ומתרחץ וביום השמיני מקריב קרבן אשם.
- **צרעת הבית** – התפשטות של פטריות עובש בקירות. גם היא מצריכה טיהור.
- **טומאות גוף הקשורות בהפרשות הגוף** – המגע המיני מטמא ונאסרה קירבה למקדש בתקופת זמן סמוכה לכך. כך גם לגבי כל ההפרשות היוצאות - זיבה ווסת.

נושא השבוע

פרשתנו פותחת במילים "וידבר ה' אל משה לאמר זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו..." , ומובאות הנחיות לכהן באשר לפעולות שהוא נדרש לעשות ביום שבו נעלמת הצרעת מגופו של החולה. מה קשור, אם כן, "מוציא שם רע" לפסוקים אלו? הנושא שבחרנו לדף מבוסס על דרשת חז"ל לפיה "מצורע" הוא למעשה - "מוציא שם רע". הדרשה מבוססת על כך שהמילה "מצורע" מתארת את האדם ולא את המחלה (לא נאמר כאן "זו תורת הצרעת") ומכאן לומדים חז"ל שהאיש גרם לעצמו את הצרעת בחטאו. וכך, מהותו של החטא נלמדה מדרשת המילה "מצורע" כ"מוציא רע", כלומר, הוצאת שם רע.

נושאים לשיחה

"הוצאת שם רע" היא אחת מארבע דרגות של "לשון הרע" על פי הרמב"ם. לפי חלוקה זו לשון הרע כולל: **רכיל** – זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר: כך אמר פלוני, כך וכך שמעתי על פלוני, אף על פי שהוא אמת – הרי זה מחריב את העולם. **מספר לשון הרע** – המספר בגנות חברו אף על פי שאומר אמת. **מוציא שם רע** – האומר שקר. **בעל לשון הרע** – זה שיושב ואומר: כך וכך עשה פלוני, וכך וכך היו אבותיו, וכך וכך שמעתי עליו. ואמר דברים של גנאי. ניתן לשאול האם נתקלו בתופעות של "הוצאת שם רע" בכיתה או בביה"ס? כלפי מי מוציאים שם רע (מורים, תלמידים דחויים, כיתה מתחרה?) חשוב לדבר על **הנזקים הקשים** שגורמת הוצאת דיבה לאדם הנפגע ועל כך שגם מילים יכולות לפגוע.

ניתן לקרוא את השיר ולדון בשאלות: אילו **מניעים** יכולים להביא ילד לכתוב כתובת כזו על המורה? כאן, חשוב להבין יחד עם התלמידים שהמניעים להכפשת האחר נובעת לרוב, מפגיעה שלנו, מחולשה שלנו. אלה נוספת: כיצד על הילד **להתמודד** עם מה שראה (לדבר עם התלמיד? המורה? לשתוק?) ומה אנו יכולים לעשות כדי למנוע תופעות כאלו.

מ ד ר ש

במדרש מסופר מעשה ברבי ינאי וברוכל. יכולנו לחשוב שהרוכל מציע סם ממש, תרופה, ולהרגיש שיצאנו מרומים: לא רק שאין בידו תרופה ממש, אלא אף לא חידש לנו כלום – יכולנו לפתוח בעצמנו ספר תהלים ולקרוא. דבריו של רבי ינאי שופכים אור על המתרחש. קריאת הפסוק שלא כפשוטו מסבירה לנו מהו סם החיים. הצורה הפשוטה של הבנת הפסוק: אם לא נעשה רע ולא נדבר רע, נשמור על עצמנו מסכנות (לדוגמה: האדם עליו דברנו רע עלול להתנקם בנו), ולכן נוזה לחיים. הרוכל מדגיש את הצד השני: מי **שנזהר** מלדבר רע, חי בצורה **חיובית**, עם יחס חיובי ואכפתי לעולם, ולכן חיינו **טובים**. לא רק "סור מרע" – גם "עשה טוב".

בחלק המושמט של הפסוק נאמר בברור: "מי האיש החפץ חיים, אוהב ימים **לראות טוב**" כלומר: הנמנע מרע והעושה טוב – יזכה **לחיים טובים**.

חשוב להראות את **החיוב של הטוב** ולא רק את שלילת הרע. על ידי שאנחנו שומרים על פינו, ולא מדברים רע על אחרים, אנחנו גורמים לעצמנו להרגיש טוב: התאפקו, היחס עם החברים נשמר ולא נהרס. אך חשוב יותר – אם **נאמר ונעשה גם טוב**, נוכל לגרום גם לאחרים הרגשה טובה.

החיים הטובים בהקשר שלנו הם יצירת אקלים כיתתי וחברתי חיובי.

פעילות פוסט

בתחום זה ניתן להפעיל את הכתה בכיוון של "**הוצאת שם טוב**". כדאי לשחק בכתה משחק חברה שבו התלמידים צריכים למצוא **תכונות חיוביות** בחבריהם. דרך אחת היא ליצור מספר כרטיסיות (גדול ממספר התלמידים), עם תכונות טובות, לפזר בכתה, כל אחד ייקח כרטיס באופן אקראי, ויצטרך להחליט למי הוא מתאים אותו. יש להדגיש כי לכל אחד יש תכונות טובות, וחשוב הוא לנסות ולראות אותן.

במשחק אחר, תחלק המורה דפים לתלמידים, וכל אחד יכתוב את שמו ויעביר ליושב לצדו. כל תלמיד יכתוב על הדף שקיבל **מלה טובה** או **מחמאה** על אותו תלמיד ויקפל את הדף. בסוף הסיבוב יקבל כל אחד בחזרה את הדף שלו. כך הושגה מטרה כפולה: התלמידים ימצאו בכל אחד מילדי הכתה תכונה חיובית, וכל אחד מהתלמידים ירגיש מוערך יותר. יש לערוך פעילות זו בזהירות שכן ישנם תלמידים אשר אולי יכתבו תכונות שאינן חיוביות, ועל כן המורה צריכה "לסנן" את סך הדברים הכתובים.